

Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Σύνταξη-Επιμέλεια: Μίχας Δημήτριος, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Ρουβά Αλεξάνδρα, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

Σόφια, Δεκέμβριος, 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	3
A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά.....	3
A.2 Ιστορική Αναδρομή.....	3
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος	6
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	6
B.1 Δομή Παραγωγής	6
B.2 Αμπελουργικές Περιοχές	7
B.3 Ποικιλίες Σταφυλιών	9
B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος	16
B.4 Τεχνολογία παραγωγής	16
Γ. ΖΗΤΗΣΗ.....	17
Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς.....	17
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά.....	17
Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης	18
Γ.4 ΠΟΠ προϊόντα οίνου στη Βουλγαρία.....	19
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ.....	20
Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος	20
Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών.....	21
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ.....	24
E.1 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της οινοποιίας στη Βουλγαρία	24
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	26
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου	26
ΣΤ.2 Πολιτικές του βουλγαρικού κράτους για την ενίσχυση του τομέα της οινοποιίας	29

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Βουλγαρία, με την πλούσια ιστορία της στην οινοπαραγωγή, είναι μία από τις αρχαιότερες χώρες παραγωγής οίνου στον κόσμο. Η παράδοση της οινοπαραγωγής στη Βουλγαρία χρονολογείται χιλιάδες χρόνια πίσω και είναι στενά συνδεδεμένη με τον πολιτισμό και την κοινωνική ζωή της περιοχής.

Η οινοπαραγωγή στη Βουλγαρία είναι ένας τομέας με πλούσια ιστορία και παράδοση, που έχει εξελιχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Ακολουθεί μια αναλυτική παρουσίαση του τομέα του οίνου και της οινοπαραγωγής στη Βουλγαρία, καλύπτοντας διάφορες πτυχές όπως η ιστορία, οι αμπελουργικές περιοχές, οι ποικιλίες σταφυλιών, οι σύγχρονες πρακτικές και η οικονομική σημασία του κλάδου.

A.2 Ιστορική Αναδρομή

Η ιστορία της οινοπαραγωγής στη Βουλγαρία χρονολογείται από την αρχαιότητα, με τις πρώτες αναφορές να προέρχονται από την περίοδο των Θρακών, οι οποίοι θεωρούσαν το κρασί τελετουργικό ποτό. Η παραγωγή οίνου είχε σημαντική θέση στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, με παραδόσεις που διατηρούνται μέχρι σήμερα.

Η ανάπτυξη της αμπελουργίας στη Βουλγαρία έχει περάσει από πολλές περιόδους ακμής, καθώς και από πολλές περιόδους ολοκληρωτικής εκρίζωσης και καταστροφής των αμπελιών. Για παράδειγμα, η καλλιέργεια αμπελιών ήταν αξιοσημείωτη μετά την άφιξη των Ρωμαίων στην χερσόνησο, ωστόσο, μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, τα αμπέλια υπέστησαν σοβαρές ζημιές και κάποια καταστράφηκαν. Αργότερα, κατά τη διάρκεια του Πρώτου Βουλγαρικού Βασιλείου, η αμπελουργία και η κατανάλωση οίνου αναπτύχθηκαν σε τέτοιο βαθμό, ώστε αποφασίστηκε να περαστεί νόμος για την ολοκληρωτική καταστροφή και εκρίζωση των αμπελιών στη χώρα. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, οι Βογόμελοι ήταν επίσης κατά της κατανάλωσης οίνου, αλλά παρ' όλα αυτά, η αμπελουργία αναπτύχθηκε ακόμη περισσότερο. Μαζί με τα τρόφιμα, το καλό κρασί εξαγόταν επίσης στην ευρωπαϊκή αγορά. Μετά την πτώση του Βουλγαρικού Βασιλείου κάτω από τον ζυγό της

Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που κυβέρνησε μεταξύ του 15ου και του 19ου αιώνα, η αμπελουργία στη Βουλγαρία συνέχισε να υφίσταται. Αν και ήταν γενικά μια τρομακτική περίοδος για την παραγωγή οίνου στη Βουλγαρία, ο χριστιανικός πληθυσμός είχε το δικαίωμα να παράγει και να καταναλώνει κρασί, καθώς αυτό θεωρούνταν θεμελιώδες μέρος των χριστιανικών παραδόσεων εντός της Αυτοκρατορίας. Κατά τον 18ο αιώνα, οι παραδόσεις κατανάλωσης αναβίωσαν και η ζήτηση για κρασιά υψηλής ποιότητας αυξήθηκε λόγω της εμφάνισης μιας πιο πλούσιας χριστιανικής πληθυσμιακής ομάδας. Επιπλέον, οι εξαγωγικές αγορές άρχισαν να εξελίσσονται, κυρίως για τα κόκκινα κρασιά από την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Οι Μουσουλμάνοι δεν επιτρεπόταν να καταναλώνουν κρασί, όπως απαιτεί το Κοράνι, αλλά ήταν ακόμα λάτρεις καλών ποικιλιών επιδόρπιων και είναι ο κύριος λόγος για την τρέχουσα ύπαρξη επιδόρπιων σταφυλιών στη Βουλγαρία. Μετά την απελευθέρωση της Βουλγαρίας το 1878, η βιομηχανία οίνου γνώρισε ταχεία ανάπτυξη και το 1897 η συνολική έκταση των φυτεμένων αμπελιών έφτασε τις 115.000 εκτάρια.

Κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, ο φυλλοξήρας των σταφυλιών είχε εξαπλωθεί στην Ευρώπη (Γαλλία) και έφτασε στους αμπελώνες της Βουλγαρίας το 1884, εμφανιζόμενος πρώτα στην περιοχή του Βιδίν. Ο φυλλοξήρας κατέστρεψε τις περισσότερες από τις αρχικές φυτείες αμπελιών στη χώρα και έβαλε τέλος στην παραδοσιακή αμπελουργία στη Βουλγαρία. Η καταστροφή χιλιάδων εκταρίων φυτεμένων αμπελιών έθεσε σε κίνδυνο την αμπελουργία και τη βιομηχανία οίνου της Βουλγαρίας. Ωστόσο, καθώς ο φυλλοξήρας είχε πλήξει προηγουμένως πολλές χώρες στη Δυτική Ευρώπη, το Υπουργείο Γεωργίας της Βουλγαρίας αντέδρασε άμεσα προσκαλώντας τον διάσημο Γάλλο οινολόγο Πιέρ Βιάλα για να λύσει το πρόβλημα. Ο Βιάλα ταξίδεψε σε όλη τη χώρα και πρότεινε την "Αμερικανική λύση" στο πρόβλημα του φυλλοξήρα, η οποία είχε αποδειχθεί επιτυχής σε άλλες πληγείσες χώρες στην Ευρώπη. Ο Γάλλος ειδικός έκανε αρκετές άλλες συστάσεις που οδήγησαν στην ίδρυση του Ινστιτούτου Πλέβεν το 1902.

Η ανανέωση των αμπελιών στη χώρα ξεκίνησε το 1906, αλλά έγινε με γρήγορο ρυθμό μόνο μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Η μεγαλύτερη ανάπτυξη της βουλγαρικής αμπελουργίας παρατηρήθηκε τη δεκαετία του 1920 και του 1930 με την εισαγωγή των συνεταιρισμών αμπελουργίας και οίνου. Αυτοί οι συνεταιρισμοί μετέτρεψαν την παραγωγή οίνου στη Βουλγαρία από μια μικρή ιδιωτική επιχείρηση σε βάση για μια μελλοντική βιομηχανία οίνου. Στην αρχή του 20ού αιώνα ιδρύθηκαν αρκετά ισχυρά κέντρα οινοποιίας, όπως στο Λόβετς, Σούχιντολ, Μελνίκ, Πλόβντιβ-Παζαρτζίκ, Χιρπάν, Πλέβεν και Σλίβεν. Οι περισσότεροι από αυτούς τους

συνεταιρισμούς οικοδομήθηκαν μέσω αυστριακής και άλλης δυτικοευρωπαϊκής εμπειρίας και είχαν μέση χωρητικότητα από 500 έως 1.500 τόνους, ενώ οι εκτάσεις φυτεμένων αμπελιών στη χώρα έφτασαν τα 200.000 εκτάρια.

Μετά την σοσιαλιστική επανάσταση το 1944, η παραγωγή οίνου στη χώρα μονοπωλήθηκε, ενοποιήθηκε και μετατράπηκε σε κρατική βιομηχανία. Κατά τη διάρκεια του σοσιαλιστικού καθεστώτος, κάποιες από τις φυτείες αμπελιών στη χώρα καταστράφηκαν λόγω της εκστρατείας κατά της κατανάλωσης αλκοόλ εντός Σοβιετικής Ένωσης. Ένας σημαντικός παράγοντας που εισήχθη από το σοσιαλιστικό καθεστώς στη Βουλγαρία είναι ότι υπήρξε μαζική φύτευση διεθνών ποικιλιών σταφυλιών όπως Ρκατσέτσι (Rkatsiteli), Μερλό (Merlot), Σαρντονέ (Chardonnay), Σοβινιόν Μπλαν (Sauvignon Blanc), Καμπερνέ Σαβινιόν (Cabernet Sauvignon), Μουσκάτ Οττονέλ (Muscat Ottonel) και Τραμινερ (Traminer).

Μέχρι τη δεκαετία του 1960 και του 1970 οι προδιαγραφές ήταν χαμηλές, αλλά τότε ξεκίνησε η μαζική παραγωγή διακεκριμένων κόκκινων ποικιλιών και τα κρασιά μπήκαν στην διεθνή αγορά. Στη δεκαετία του 1980 τα βουλγάρικα κρασιά μπήκαν επίσης σε κάποιες δυτικές αγορές με επιτυχίες στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιαπωνία, τη Γερμανία κ.ά., αλλά το 90% των εξαγωγών οίνου πήγε στη Ρωσία. Μετά την πτώση του σοσιαλιστικού καθεστώτος το 1989 στη βουλγαρική αμπελουργία και παραγωγή οίνου παρατηρήθηκαν τεκτονικές αλλαγές. Η βιομηχανία απελευθερώθηκε από το κυβερνητικό μονοπώλιο και ακολούθησε μια διαδικασία ιδιωτικοποίησης των οινοποιείων και εργοστασίων οίνου στη χώρα που προκάλεσε μεγάλες αναταραχές, απολύσεις υπαλλήλων καθώς και σε κάποιες περιπτώσεις παύση λειτουργίας αρκετών οινοποιείων. Επιπλέον, οι παραγωγοί οίνου αντιμετώπισαν το πρόβλημα ελέγχου της ποιότητας των αγορασμένων σταφυλιών. Η υψηλή ζήτηση πρώτης ύλης κάθε φθινόπωρο αύξανε τεχνητά την τιμή τους και η πιο κοινή πρακτική ήταν να συγκομίζονται πριν είναι έτοιμα τα σταφύλια. Αυτό οδήγησε σε μια δεκαετία κατά την οποία τα βουλγάρικα κρασιά είχαν μια διακριτή 'πράσινη' γεύση και άρωμα και έχασαν τους περισσότερους πελάτες τους.

Ωστόσο, η κατάσταση βελτιώθηκε το 2000 - με την ένταξη της Βουλγαρίας σε γεωργικά ταμεία και προγράμματα όπως το SAPARD (Ειδικό Πρόγραμμα Προσχώρησης για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη) και PHARE - όπου πολλοί ξένοι επενδυτές κατάφεραν να υλοποιήσουν τα σχέδιά τους για σύγχρονες οινοποιεία και κάβες. Αυτό άρχισε σταδιακά να αλλάζει τη συνολική εικόνα της βιομηχανίας οίνου στη Βουλγαρία με νέα μικρά, μεσαία και μεγάλα οινοποιεία που εμφανίστηκαν σε κάθε οινοπαραγωγική περιοχή

της χώρας μέσα σε λίγα χρόνια. Με τη νέα εποχή στην βιομηχανία οίνου της Βουλγαρίας υπάρχει τάση προς μικρά και μεσαία οινοποιεία ενώ το στυλ παραγωγής οίνου έχει αλλάξει προς τις σύγχρονες τάσεις της αγοράς παγκοσμίως.

Η σύγχρονη οινική κουλτούρα της Βουλγαρίας ξεκινά στις αρχές του 20ου αιώνα, με την ίδρυση του πρώτου οινοποιητικού συνεταιρισμού στο Suhindol το 1909. Στη δεκαετία του 1970, η Βουλγαρία έγινε ο τέταρτος μεγαλύτερος εξαγωγέας εμφιαλωμένου οίνου παγκοσμίως, εστιάζοντας κυρίως σε ερυθρές ποικιλίες όπως το Cabernet Sauvignon και το Merlot.

A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος

Η οινοποιία αποτελεί σημαντικό τομέα για την οικονομία της Βουλγαρίας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η βιομηχανία οίνου συμβάλλει σημαντικά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας. Η παραγωγή και εξαγωγή οίνου δημιουργούν θέσεις εργασίας και ενισχύουν την αγροτική οικονομία.

Η Βουλγαρία εξάγει ετησίως περίπου 3-4 εκ. λίτρα κρασί σε αγορές όπως η Γαλλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Οι βουλγαρικοί οίνοι διακρίνονται για την ποιότητά τους και τις συγκριτικά χαμηλές τιμές τους, γεγονός που τους καθιστά ελκυστικούς στους διεθνείς αγοραστές.

Η οινοποιία έχει επίσης σημαντική συμβολή στον τουρισμό. Πολλές περιοχές της Βουλγαρίας προσφέρουν οινικό τουρισμό, με επισκέπτες να συμμετέχουν σε γευσιγνωσίες και ξεναγήσεις σε αμπελώνες. Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού συνδυάζεται με τις παραδόσεις της οινοπαραγωγής, προσελκύοντας περισσότερους τουρίστες.

Παράλληλα, το κρασί κατέχει μια ιδιαίτερη θέση στην πολιτιστική κληρονομιά της Βουλγαρίας. Είναι συνδεδεμένο με παραδόσεις, εθιμοτυπίες και θρησκευτικές τελετές. Οι γιορτές του οίνου είναι δημοφιλείς σε πολλές περιοχές και προάγουν τη βουλγαρική κουλτούρα.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή Παραγωγής

Το 2023, η Βουλγαρία διέθετε περίπου **32.178 εκτάρια** αφιερωμένα στους αμπελώνες, με **28.402 εκτάρια** να έχουν συγκομιστεί. Η συνολική παραγωγή

σταφυλιών ανήλθε σε **147.804 τόνους**, σημειώνοντας μείωση κατά **9%** σε σχέση με το προηγούμενο έτος λόγω δυσμενών κλιματικών συνθηκών που επηρεάζουν τις αποδόσεις. Η κατανομή των ποικιλιών σταφυλιών δείχνει ότι το **61%** της συγκομιδής αφορά κόκκινες ποικιλίες ενώ το **39%** λευκές ποικιλίες.

- **Συγκεντρωμένη Περιοχή:** 28.402 εκτάρια
- **Συνολική Παραγωγή:** 147.804 τόνοι
- **Κόκκινες Ποικιλίες:** 61%
- **Λευκές Ποικιλίες:** 39%

Η παραγωγή σταφυλιών συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένες περιοχές:

- **Ανατολική περιοχή (Yugoiztochen):** 42% της συνολικής παραγωγής σταφυλιών
- **Νοτιοκεντρική περιοχή (Yuzhen tsentralen):** 36%

Η μέση απόδοση για τις ποικιλίες οίνου ήταν σημαντικά χαμηλότερη σε σύγκριση με προηγούμενα έτη, ιδιαίτερα στη Δυτική περιοχή (Yugozapaden), όπου οι αποδόσεις μειώθηκαν κατά 34%.

B.2 Αμπελουργικές Περιοχές

Η ποικιλόμορφη γεωγραφία της Βουλγαρίας συμβάλλει σημαντικά στο οινολογικό τοπίο της χώρας. Οι τρεις κύριες οινοπαραγωγικές περιοχές—Θρακική Κοιλάδα, Πεδιάδα του Δούναβη και Ακτή Μαύρης Θάλασσας—προσφέρουν διαφορετικά κλίματα και τύπους εδάφους που επηρεάζουν την καλλιέργεια των σταφυλιών.

Θρακική Κοιλάδα

Η Θρακική Κοιλάδα είναι μία από τις πιο σημαντικές οινοπαραγωγικές περιοχές της Βουλγαρίας:

- **Κλίμα:** Η περιοχή έχει ηπειρωτικό κλίμα με ζεστά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες. Αυτό το κλίμα επιτρέπει στους αμπελώνες να επιτύχουν ιδανική ωρίμανση ενώ διατηρούν την οξύτητα.
- **Σύνθεση Εδάφους:** Γόνιμα εδάφη πλούσια σε ασβεστόλιθο παρέχουν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά για την υγεία των αμπελιών. Ο συνδυασμός άμμου, πηλού και λάσπης συμβάλλει στην εξαιρετική αποστράγγιση.
- **Κύριοι Οινοποιητές:** Σημαντικοί οινοποιητές στην περιοχή περιλαμβάνουν τη Villa Yustina, το Bessa Valley Winery και το Katarzyna

Estate. Αυτοί οι οινοποιοί επικεντρώνονται τόσο σε διεθνείς ποικιλίες όπως το Cabernet Sauvignon όσο και σε τοπικές ειδικότητες όπως το Mavrud.

- **Στυλ Οίνου:** Η Θρακική Κοιλάδα είναι γνωστή για την παραγωγή υψηλής ποιότητας ερυθρών κρασιών που εκφράζουν βάθος και πολυπλοκότητα. Πολλοί παραγωγοί πειραματίζονται με μίγματα που συνδυάζουν γηγενείς σταφύλια με διεθνείς ποικιλίες.

Πεδιάδα του Δούναβη

Η Πεδιάδα του Δούναβη προσφέρει διαφορετικά μικροκλίματα που ευνοούν τη βιολογία:

- **Κλιματολογική Ποικιλία:** Η περιοχή επωφελείται από ένα ήπιο ηπειρωτικό κλίμα με ζεστά καλοκαίρια που προάγουν την υγιή ανάπτυξη των αμπελιών ενώ επιτρέπουν δροσερές νύχτες που διατηρούν την οξύτητα στους καρπούς.
- **Ποικιλία Εδάφους:** Διαφορετικοί τύποι εδάφους—συμπεριλαμβανομένων των πηλωδών εδαφών—υποστηρίζουν διάφορες πρακτικές αμπελουργίας. Αυτή η ποικιλία επιτρέπει στους παραγωγούς να καλλιεργούν ένα ευρύ φάσμα ποικιλιών σταφυλιών.
- **Κύριοι Οινοποιοτές:** Σημαντικοί οινοποιοτές περιλαμβάνουν το Edoardo Miroglio Winery και το Domaine Boyar. Αυτοί οι παραγωγοί επικεντρώνονται τόσο σε παραδοσιακές βουλγαρικές ποικιλίες όσο και σε δημοφιλείς διεθνείς επιλογές.
- **Στυλ Οίνου:** Η Πεδιάδα του Δούναβη είναι ιδιαίτερα γνωστή για τα αρωματικά λευκά κρασιά όπως το Sauvignon Blanc και το Riesling, τα οποία ευδοκιμούν στις ψυχρότερες μικροκλιματικές περιοχές εντός της περιοχής.

Ακτή Μαύρης Θάλασσας

Η Ακτή της Μαύρης Θάλασσας προσφέρει μοναδικά πλεονεκτήματα για τη βιολογία:

- **Μέτρηση Επηρεασμού:** Η εγγύτητα στη θάλασσα βοηθά στη ρύθμιση των θερμοκρασιών κατά τη διάρκεια των ζεστών καλοκαιρινών μηνών ενώ παρέχει υγρασία που ευνοεί την ανάπτυξη των αμπελιών.

- **Μικροκλίματα:** Η παραλιακή περιοχή διαθέτει συγκεκριμένα μικροκλίματα κατάλληλα για την καλλιέργεια αρωματικών λευκών σταφυλιών όπως το Chardonnay και το Traminer.
- **Κύριοι Οινοποιητές:** Σημαντικοί παραγωγοί περιλαμβάνουν το Black Sea Gold Winery και το Sunny Beach Winery, τα οποία επικεντρώνονται σε φρέσκα λευκά κρασιά που απευθύνονται τόσο στους ντόπιους καταναλωτές όσο και στους τουρίστες που επισκέπτονται τις παραλιακές περιοχές.
- **Στυλ Οίνου:** Η Ακτή Μαύρης Θάλασσας αναγνωρίζεται για την παραγωγή τραγανών λευκών κρασιών που είναι δροσιστικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Πολλές οινοποιεία παράγουν επίσης αφρώδη κρασιά χρησιμοποιώντας παραδοσιακές μεθόδους.

Σημειώνονται επίσης ως σημαντικές οι περιοχές της Κοιλιάδας των Ρόδων και της Δυτικής Βουλγαρίας ως περιοχές παραγωγής οίνου.

Κοιλιάδα των Ρόδων

- **Γεωγραφία:** Βρίσκεται νότια της Σόφιας, κοντά στην πόλη Kazanlak.
- **Κλίμα:** Το κλίμα είναι μεσογειακό με ήπιους χειμώνες.
- **Ποικιλίες:** Γνωστή για τα ισχυρά κόκκινα κρασιά της, όπως το Shiroka Melnishka Loza. Εδώ καλλιεργούνται επίσης Cabernet Sauvignon και Merlot.

Δυτική Βουλγαρία

- **Γεωγραφία:** Περιλαμβάνει περιοχές γύρω από τη Σόφια.
- **Κλίμα:** Ηπειρωτικό κλίμα με έντονες θερμοκρασίες.
- **Ποικιλίες:** Περιλαμβάνει παραδοσιακές γηγενείς ποικιλίες.

Κάθε περιοχή συμβάλλει μοναδικά στο συνολικό οινικό παραγωγικό τοπίο της Βουλγαρίας, αναδεικνύοντας τη δυνατότητα της χώρας να προσφέρει διάφορα στυλ οίνου που καλύπτουν τις διαφορετικές προτιμήσεις των καταναλωτών.

B3. Ποικιλίες Σταφυλιών

Η Βουλγαρία καλλιεργεί τόσο διεθνείς όσο και γηγενείς ποικιλίες σταφυλιών:

- **Διεθνείς Ποικιλίες:** Cabernet Sauvignon, Merlot, Chardonnay, Riesling.

- **Γηγενείς Ποικιλίες:** Gamza, Mavrud, Rubin.

Οι διεθνείς ποικιλίες έχουν επικρατήσει λόγω της ζήτησης στην παγκόσμια αγορά, ενώ οι γηγενείς ποικιλίες προσφέρουν μοναδικά χαρακτηριστικά που αντικατοπτρίζουν τη βουλγαρική γη.

Κύριες Ποικιλίες Σταφυλιών

1. Κόκκινες Ποικιλίες

Μάβρουτ (Mavrud)

Μελένικ (Melnik)

Γκάμζα (Gamza)

2. Λευκές Ποικιλίες

Τσέρβεν (Cherven)

Ρησλινγκ (Riesling)

Σαβινιόν Μπλαν (Sauvignon Blanc)

Διεθνείς Ποικιλίες

Περίπου το 70% των αμπελώνων της Βουλγαρίας είναι φυτεμένοι με διεθνώς αναγνωρίσιμες ποικιλίες σταφυλιών. Αυτές οι ποικιλίες έχουν αποκτήσει δημοτικότητα λόγω της παγκόσμιας απήχησής τους και της προσαρμοστικότητάς τους σε διάφορες συνθήκες καλλιέργειας.

1. Cabernet Sauvignon

- **Χαρακτηριστικά:** Αυτό το ερυθρό κρασί είναι γνωστό για το βαθύ του χρώμα, την υψηλή τανίνη και την ικανότητά του να ωριμάζει. Συχνά εκφράζει γεύσεις από σκούρα φρούτα όπως βατόμουρο και μαύρη σταφίδα, μαζί με νότες πράσινης πιπεριάς, κέδρου και καπνού.
- **Προσαρμογή στην Περιοχή:** Το Cabernet Sauvignon ευδοκμεί σε ζεστές κλιματολογικές συνθήκες της Θρακικής Κοιλιάδας και της Πεδιάδας του Δούναβη, όπου μπορεί να επιτύχει την ιδανική ωρίμανση.

2. Merlot

- **Χαρακτηριστικά:** Το Merlot είναι γενικά πιο απαλό από το Cabernet Sauvignon, με μέτριο σώμα και βελούδινη υφή. Διαθέτει γεύσεις φρούτων όπως δαμάσκηνο, κεράσι και σμέουρο, συχνά συμπληρωμένες από βοτανικές νότες.
- **Δημοτικότητα:** Λόγω του προσιτού του στυλ, το Merlot έχει γίνει αγαπημένο μεταξύ των καταναλωτών και καλλιεργείται ευρέως σε διάφορες περιοχές.

3. Chardonnay

- **Χαρακτηριστικά:** Αυτή η πολυδιάστατη λευκή ποικιλία μπορεί να παράγει μια σειρά στυλ από τραγανά και μη βαρελάτα μέχρι πλούσια και βουτυρένια όταν ωριμάζει σε βαρέλια. Οι κοινές γεύσεις περιλαμβάνουν μήλο, αχλάδι, εσπεριδοειδή και τροπικά φρούτα.
- **Τεχνικές Οινοπαραγωγής:** Οι βούλγαροι οινοπαραγωγοί συχνά πειραματίζονται με διαφορετικές τεχνικές ζύμωσης για να ενισχύσουν την αρωματική πολυπλοκότητα των κρασιών Chardonnay.

4. Sauvignon Blanc

- **Χαρακτηριστικά:** Γνωστό για την έντονη οξύτητα και το αρωματικό του προφίλ, το Sauvignon Blanc συνήθως παρουσιάζει νότες από πράσινο μήλο, λάιμ, φρούτο του πάθους και χορτώδεις υποσημειώσεις.
- **Καλλιεργούμενες Περιοχές:** Αυτή η ποικιλία είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για τις ψυχρότερες μικροκλιματικές περιοχές κατά μήκος της ακτής της Μαύρης Θάλασσας.

Γηγενείς Ποικιλίες

Εκτός από τις διεθνείς ποικιλίες, η Βουλγαρία φιλοξενεί πολλές γηγενείς ποικιλίες σταφυλιών που αντικατοπτρίζουν τη μοναδική γεωγραφία της χώρας:

1. Mavrud

- **Χαρακτηριστικά:** Το Mavrud είναι μια ερυθρή ποικιλία με παχιά φλούδα που είναι γνωστή για την παραγωγή κρασιών με βαθύ χρώμα, ισχυρές τανίνες και περίπλοκες γεύσεις από σκούρα φρούτα, μπαχαρικά και σοκολάτα.
- **Πολιτιστική Σημασία:** Αυτή η ποικιλία έχει ιστορικές ρίζες στη Βουλγαρία και θεωρείται εθνικός θησαυρός. Κερδίζει αναγνώριση για την ικανότητά της να παράγει υψηλής ποιότητας κρασιά.

Mavrud Reserve 2019 by Villa Bassarea

Επώνυμα κρασιά Mavrud:

- Villa Melnik – Mavrud – Struma Valley, Harsovo village. You can find Mavrud wines in both Bergule and Aplauz series
- Villa Bassarea – Mavrud – Harmanli region
- Villa Melnik – Aplauz Rose 2019 from Broadleaved Melnik, Mavrud and Pinot Noir
- Mavrud Elenovo by Edoardo Miroglio wine cellar

2. Gamza

- **Χαρακτηριστικά:** Η Gamza (γνωστή επίσης ως Kadarka) παράγει ελαφριά ερυθρά κρασιά που είναι φρουτώδη και ανθισμένα με

μαλακές τανίνες. Το προφίλ γεύσης της περιλαμβάνει συχνά κόκκινα μούρα και ανθικές νότες.

- ο **Τάσεις Κατανάλωσης:** Τα κρασιά Gamza απολαμβάνονται γενικά νεαρά και είναι δημοφιλή μεταξύ των καταναλωτών που αναζητούν εύκολα στην κατανάλωση προϊόντα.

Tasting Gomotartzi Gamza from Bononia Estate

Επώνυμα κρασιά Gamza:

- Gamza Gomotartzi from Bononia Estate
- GAMZA Bononia Estate

3. Dimyat

- ο **Χαρακτηριστικά:** Η Dimyat είναι μια λευκή ποικιλία που αποδίδει φρέσκα κρασιά με καλή οξύτητα και αρωματικές νότες. Συχνά διαθέτει γεύσεις από εσπεριδοειδή και πυρηνόκαρπα φρούτα.
- ο **Προσπάθειες Ανάκαμψης:** Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την αναβίωση της Dimyat λόγω της προσαρμοστικότητάς της στις τοπικές συνθήκες και της δυνατότητάς της να παράγει ποιοτικά κρασιά.

○ Επώνυμα κρασιά Dimyat:

- Clos Bibliotheque
- Orange Wine Barrel Fermented 2016 – Maryan Winery
- ViaVinera
- Bulwine Trading

4. Rubin

- **Χαρακτηριστικά:** Μια υβριδική ποικιλία που δημιουργήθηκε από τη διασταύρωση του Nebbiolo με το Syrah, η Rubin παράγει πλούσια ερυθρά κρασιά με καλή δομή και δυνατότητα παλαίωσης.
- **Θέση στην Αγορά:** Η Rubin προωθείται ως μια διακριτική βουλγαρική ποικιλία που αναδεικνύει τις ικανότητες οινοπαραγωγής της χώρας.

Rubin by Haralambievi vineyards

ο

Επώνυμα κρασιά Rubin

- Rubin&Merlot by Uva Nestum
- Rubin Elenovo by Edoardo Miroglio wine cellar
- Rubin from Yalovo winery

Επισημαίνεται επίσης ότι το παραγωγικό δυναμικό, και κατ' επέκταση η καλλιέργεια επιτραπέζιων και οινοποιήσιμων σταφυλιών, καθώς και η οινοποιία, συγκεντρώνονται στη Νοτιοανατολική Βουλγαρία.

Η Βορειοανατολική περιοχή υστερεί στην οικονομική ανάπτυξη, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο όχι μόνο στις ευκαιρίες για ευρύτερη διαφοροποίηση προϊόντων, ως μέσο βελτίωσης της θέσης του τομέα του οίνου στην αγορά συνολικά, αλλά και στην επίτευξη των δυνητικών κοινωνικών οφελών για τις περιοχές.

Η Νοτιοανατολική περιοχή ήταν η μόνη διοικητική περιοχή όπου παρατηρήθηκαν πιο έντονες θετικές τάσεις στην ανάπτυξη της αμπελουργίας και της οινοποιίας - υψηλότερη επενδυτική δραστηριότητα σε σύγκριση με

άλλες περιοχές, αύξηση της παραγωγής επιτραπέζιων και οινοποιήσιμων σταφυλιών, καθώς και οίνου.

B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος

Η μέση τιμή των βουλγαρικών κρασιών είναι σχετικά χαμηλή, με το 90% των εξαγωγών να πωλείται σε τιμές μεταξύ 0,65 και 0,75 ευρώ ανά φιάλη. Ωστόσο, η πραγματική αξία των προϊόντων αυτών θα έπρεπε να είναι υψηλότερη (1-1,2 ευρώ) για να αντικατοπτρίζει την ποιότητα.

B.4 Τεχνολογία παραγωγής

Η σύγχρονη οινοπαραγωγή στη Βουλγαρία συνδυάζει παραδοσιακές μεθόδους με σύγχρονες τεχνικές:

Παραδοσιακές Μέθοδοι

Οι παραδοσιακές μέθοδοι περιλαμβάνουν τη χρήση ξύλινων βαρελιών για την ωρίμανση των κρασιών, καθώς και τη φυσική ζύμωση. Πολλοί παραγωγοί διατηρούν τις παλιές συνταγές και τεχνικές που έχουν περάσει από γενιά σε γενιά.

Σύγχρονες Τεχνικές

Σήμερα, πολλοί παραγωγοί χρησιμοποιούν σύγχρονα μηχανήματα για τη συγκομιδή των σταφυλιών, τη ζύμωση και την εμφιάλωση. Η χρήση ελέγχων θερμοκρασίας κατά τη διάρκεια της ζύμωσης έχει βελτιώσει την ποιότητα των κρασιών. Επιπλέον, η εφαρμογή βιολογικών μεθόδων καλλιέργειας έχει γίνει όλο και πιο δημοφιλής.

Παράλληλα, πολλοί παραγωγοί έχουν στραφεί σε οικολογικές πρακτικές για να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των αμπελώνων τους. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση οργανικών λιπασμάτων, φυσικών μεθόδων προστασίας από παράσιτα (όπως η χρήση εντόμων) και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς

Η κατανάλωση οίνου στη Βουλγαρία είναι ένα θέμα που συνδυάζει πολιτισμικές παραδόσεις με σύγχρονες τάσεις και οικονομικές προκλήσεις. Η Βουλγαρία, με τη μακρά ιστορία της στην παραγωγή οίνου, έχει δει την κατανάλωση οίνου να εξελίσσεται σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Η παραγωγή και η κατανάλωση οίνου έχουν βαθιές ρίζες στην κουλτούρα της Βουλγαρίας. Το κρασί είναι συνυφασμένο με πολλές παραδοσιακές γιορτές και εορτές, όπως η γιορτή του Αγίου Τρύφωνα, η οποία γιορτάζεται στις 1 Φεβρουαρίου και σηματοδοτεί την αρχή της αμπελουργικής χρονιάς.

Κατά τη διάρκεια του κομμουνιστικού καθεστώτος (1944-1989), η κρατική πολιτική επικεντρώθηκε στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων οίνου για εξαγωγές. Η ποιότητα συχνά θυσιάστηκε προς όφελος της ποσότητας. Μετά την πτώση του κομμουνισμού, οι βούλγαροι παραγωγοί άρχισαν να αναζητούν τρόπους να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους.

Η πλειονότητα των Βούλγαρων καταναλωτών επιλέγει φθηνότερες επιλογές, γεγονός που περιορίζει την ανάπτυξη της αγοράς για premium προϊόντα. Οι παραγωγοί καλούνται να βρουν τρόπους να πείσουν τους καταναλωτές να επενδύσουν σε υψηλής ποιότητας κρασιά.

Η Βουλγαρία αντιμετωπίζει σφοδρό ανταγωνισμό από χώρες που παράγουν οίνο όπως η Ιταλία, η Γαλλία και η Ισπανία. Συνεπώς, οι βούλγαροι οινοπαραγωγοί πρέπει να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους για να ξεχωρίσουν στην παγκόσμια αγορά.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Η κατανάλωση οίνου στη Βουλγαρία ανέρχεται σε περίπου **9,8 λίτρα ανά άτομο ετησίως**, ενώ η κατανάλωση μπίρας είναι υψηλότερη (15,8 λίτρα). Η πλειονότητα των Βούλγαρων καταναλωτών προτιμά φθηνά εμφιαλωμένα κρασιά, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης πιο premium προϊόντων στην εγχώρια αγορά. Το 85% των καταναλωτών αγοράζουν κρασιά που κοστίζουν λιγότερο από 4 BGN ανά λίτρο.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση της κατανάλωσης οίνου κατά **16%**. Ωστόσο, οι καταναλωτές στην πλειονότητά τους επιλέγουν φθηνά εμφιαλωμένα κρασιά, με το **85%** των αγορών να αφορά προϊόντα που κοστίζουν λιγότερο από **7 BGN** ανά λίτρο.

Η κατανάλωση οίνου μπορεί να χωριστεί σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- **Ερυθρός Οίνος:** Η πιο δημοφιλής επιλογή μεταξύ των Βούλγαρων καταναλωτών.
- **Λευκός Οίνος:** Κερδίζει έδαφος τα τελευταία χρόνια, ειδικά μεταξύ νεότερων καταναλωτών.
- **Ροζέ Οίνος:** Αν και λιγότερο δημοφιλής, παρατηρείται αυξανόμενη ζήτηση για ροζέ κρασιά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Το κρασί είναι αναπόσπαστο μέρος της βουλγαρικής κουλτούρας και κοινωνίας. Οι παραδοσιακές γιορτές του οίνου ενισχύουν τη σημασία του ποτού στην καθημερινή ζωή των Βούλγαρων.

Παράλληλα, οι νέοι καταναλωτές δείχνουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για ποιοτικά κρασιά και αναζητούν μοναδικές γεύσεις και εμπειρίες. Αυτή η στροφή προς την ποιότητα έχει οδηγήσει σε αύξηση των πωλήσεων premium κρασιών.

Σημειώνεται ότι η αύξηση του τουρισμού στη Βουλγαρία έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερη ζήτηση για τοπικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένου του οίνου. Οι τουρίστες συχνά αναζητούν αυθεντικές γεύσεις και εμπειρίες, γεγονός που ενισχύει την κατανάλωση τοπικών κρασιών κατά τη διάρκεια της διαμονής τους. Παράλληλα, ο οινοτουρισμός έχει αναδειχθεί ως σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης για την αγορά οίνου στη Βουλγαρία. Πολλοί επισκέπτες συμμετέχουν σε περιηγήσεις οινοποιείων και γευσιγνωσίες, ανακαλύπτοντας τις τοπικές ποικιλίες και τις διαδικασίες παραγωγής.

Γ.4 ΠΟΠ προϊόντα οίνου στη Βουλγαρία

Ο συνολικός αριθμός προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) στη Βουλγαρία είναι 52.

- Στην περιοχή της Βορειοανατολικής Βουλγαρίας υπάρχουν 8 προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ): Βάρνα, Σούμεν, Χαν Κρουμ, Τάργκοβιστε, Ευξινογκράντ, Βελίκι Πρέσολαβ, Νόβι Παζάρ και η περιοχή της Μαύρης Θάλασσας.
- Στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Βουλγαρίας υπάρχουν 13 προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ): Πομόριε, Ντραγκόεβο, Μπολιάροβο, Σλαβιάντσι, Καρνομπιάτ, Γιαμπόλ, Σλίβεν, Οριάχοβιτσα, Σιβάτσεβο, Στάρα Ζαγόρα, Σουνγκουρλάρε, Νόβα Ζαγκόρα, Νότια ακτή της Μαύρης Θάλασσας.

Κάποιες από αυτές είναι:

- **Σλίβεν (Sliven)** - ΠΟΠ-BG-A1190
- **Οριάχοβιτσα (Oryahovitsa)** - ΠΟΠ-BG-A1344
- **Νότια ακτή της Μαύρης Θάλασσας (Southern Black Sea)** - ΠΟΠ-BG-A1347
- **Σιβάτσεβο (Shivachevo)** - ΠΟΠ-BG-A1391
- **Περιοχή της Μαύρης Θάλασσας (Black Sea)** - ΠΟΠ-BG-A1392
- **Στάρα Ζαγόρα (Stara Zagora)** - ΠΟΠ-BG-A1394
- **Τάργκοβιστε (Targovishte)** - ΠΟΠ-BG-A1439
- **Σουνγκουρλάρε (Sungurlare)** - ΠΟΠ-BG-A1489
- **Νόβα Ζαγκόρα (Nova Zagora)** - ΠΟΠ-BG-A1494

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος

Η αξία των εξαγωγών της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» από τη Βουλγαρία ανήλθε συνολικά σε 24 εκ. δολάρια το 2023, με τις πωλήσεις της κλάσης 2204 από τη Βουλγαρία να παρουσιάζουν μείωση κατά 16,7% σε αξία σε σύγκριση με το 2022. Ειδικότερα, οι εξαγωγές της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» παρουσίασαν μείωση κατά 4,91 εκ. δολάρια (οι συνολικές εξαγωγές της κλάσης 2204 από τη Βουλγαρία ανήλθαν σε 29 εκ. δολάρια το 2022).

Σημειώνεται ότι οι εξαγωγές της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» αντιπροσώπευαν το 0,05% των συνολικών εξαγωγών από τη Βουλγαρία. Το μερίδιο της κλάσης 2204 στις συνολικές εξαγωγές από τη Βουλγαρία μειώθηκε κατά 0,007 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022 (ήταν 0,058% το 2022 και οι συνολικές εξαγωγές από τη Βουλγαρία ανήλθαν σε 50 δισ. δολάρια).

Οι εξαγωγές της κλάσης 2204 αντιπροσώπευαν το 9,14% των συνολικών πωλήσεων της ομάδας από τη Βουλγαρία το 2023 (η αξία των εξαγωγών της ομάδας ανήλθε σε 266 εκ. δολάρια το 2023).

Η αξία των εισαγωγών της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» στη Βουλγαρία ανήλθε συνολικά σε 43 εκ. δολάρια το 2023. Οι πωλήσεις της κλάσης 2204 στη Βουλγαρία αυξήθηκαν κατά 22% σε σύγκριση με το 2022: οι εισαγωγές της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» αυξήθηκαν κατά 8 εκ. δολάρια.

Οι εισαγωγές της κλάσης 2204 «Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09» αντιστοιχούσαν στο 0,081% της συνολικής ροής εισαγωγών στη Βουλγαρία (το 2023, οι συνολικές εισαγωγές στη Βουλγαρία

ανήλθαν σε 53 δισ. δολάρια). Το μερίδιο της κλάσης 2204 στις συνολικές εισαγωγές στη Βουλγαρία αυξήθηκε κατά 0,02 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022 (ήταν 0,061% το 2022 και οι συνολικές εισαγωγές στη Βουλγαρία ανήλθαν σε 58 δισ. δολάρια).

Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών

Πού εξάγει η Βουλγαρία οίνο από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων και γλεύκος σταφυλιών (εκτός εκείνου της κλάσης 20.09);

Κορυφαίοι προορισμοί εξαγωγών της κλάσης 2204 από τη Βουλγαρία το 2023:

- **Πολωνία** με μερίδιο 23% (5,84 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **Σουηδία** με μερίδιο 22% (5,38 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **Τσεχία** με μερίδιο 7,14% (1,73 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **Ρωσία** με μερίδιο 6,47% (1,57 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **ΗΠΑ** με μερίδιο 6,34% (1,54 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **Ηνωμένο Βασίλειο** με μερίδιο 4,64% (1,13 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- **Βέλγιο** με μερίδιο 3,97% (967 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- **Ιαπωνία** με μερίδιο 3,57% (870 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- **Νιγηρία** με μερίδιο 2,67% (650 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- **Ολλανδία** με μερίδιο 2,33% (568 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)

Δομή εξαγωγών της ομάδας 2204 από τη Βουλγαρία το 2023:

- **70% (17,1 εκ. δολάρια ΗΠΑ):** 220421 - Οίνος από νωπά σταφύλια, εκτός του αφρώδους, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων, σε δοχεία έως 2 λίτρα
- **4,57% (1,11 εκ. δολάρια ΗΠΑ):** 220429 - Οίνος, μη αφρώδης, σε δοχεία άνω των 10 λίτρων
- **3,58% (873 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ):** 220410 - Αφρώδης οίνος από νωπά σταφύλια
- **0,014% (3,59 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ):** 220430 - Γλεύκος σταφυλιών (εκτός εκείνου των 20.09 και 2204.2)

Η Βουλγαρία έχει αναπτύξει σημαντικές εξαγωγικές αγορές για τα κρασιά της. Τα κύρια κράτη-στόχοι περιλαμβάνουν:

- **Ρωσία:** Η Ρωσία είναι η μεγαλύτερη αγορά για τα βουλγαρικά κρασιά, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 45% των συνολικών εξαγωγών
- **Γερμανία:** Σημαντική αγορά με αυξανόμενη ζήτηση για ποιοτικά κρασιά.
- **Πολωνία και Σκανδιναβικές Χώρες:** Επίσης σημαντικές αγορές που δείχνουν σταθερή ανάπτυξη.

Από πού εισάγει η Βουλγαρία οίνο από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων και γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09;

Κύριοι εμπορικοί εταίροι (εισαγωγές «Οίνου από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09.») της Βουλγαρίας το 2023:

- Γαλλία με μερίδιο 30% (13,2 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- Ιταλία με μερίδιο 27% (11,9 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- Γερμανία με μερίδιο 10,7% (4,69 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- Νέα Ζηλανδία με μερίδιο 10,2% (4,49 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- Ισπανία με μερίδιο 6,98% (3,05 εκ. δολάρια ΗΠΑ)
- Βόρεια Μακεδονία με μερίδιο 1,61% (704 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- Ρουμανία με μερίδιο 1,55% (678 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- Χιλή με μερίδιο 1,21% (532 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- Ουγγαρία με μερίδιο 1,19% (519 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)
- Νότια Αφρική με μερίδιο 1,11% (485 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ)

Η δομή των εισαγωγών της κλάσης 2204 - Οίνος από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών εκτός εκείνου της κλάσης 20.09. - στη Βουλγαρία το 2023 αντιπροσωπεύεται από τις ακόλουθες κύριες κατηγορίες προϊόντων:

- 53% (23 εκ. δολάρια ΗΠΑ): 220421 - Οίνος εκτός από αφρώδη οίνο από νωπά σταφύλια, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων οίνων· γλεύκος σταφυλιών με ζύμωση που έχει σταματήσει/προληφθεί με την προσθήκη αλκοόλ, σε συσκευασίες έως 2 λίτρων
- 29% (12,8 εκ. δολάρια ΗΠΑ): 220410 - Αφρώδης οίνος από νωπά σταφύλια
- 13,7% (6,02 εκ. δολάρια ΗΠΑ): 220429 - Οίνος, μη αφρώδης, σε δοχεία άνω των 10 λίτρων
- 0,01% (4,69 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ): 220430 - Γλεύκος σταφυλιών (εκτός από εκείνο της κλάσης 20.09 και 2204.2)

Η αξία των εισαγωγών εμπορευμάτων στη Βουλγαρία ανήλθε συνολικά σε 53 δισ. δολάρια το 2023. Συνολικά, οι εισαγωγές εμπορευμάτων στη Βουλγαρία μειώθηκαν κατά 7,85% σε σύγκριση με το 2022. Οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 4,56 δισ. δολάρια (η αξία των εισαγωγών εμπορευμάτων στη Βουλγαρία ήταν 58 δισ. δολάρια το 2022).

E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

E.1 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της οινοποιίας στη Βουλγαρία

Σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του τομέα οινοποιίας, είναι απαραίτητο να αναζητηθούν ευκαιρίες για την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών τους πλεονεκτημάτων (των κύριων δυνατοτήτων τους), την υπέρβαση των αδυναμιών τους και την ανάπτυξη του ανταγωνιστικού τους δυναμικού.

Η βιομηχανία οίνου στη Βουλγαρία αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό τόσο από γνωστούς Ευρωπαίους παραγωγούς όσο και από αναδυόμενες αγορές. Παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτόν τον ανταγωνισμό περιλαμβάνουν:

1. Νέοι ανταγωνιστές που προσφέρουν καινοτόμα προϊόντα.
2. Αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών που απαιτούν προσαρμογή στις τεχνικές παραγωγής.
3. Κλιματική αλλαγή που επηρεάζει τόσο την ποιότητα όσο και την ποσότητα των αποδόσεων σταφυλιών.

Οι οικονομικές διακυμάνσεις επηρεάζουν τη δύναμη αγοράς και τη συμπεριφορά των καταναλωτών, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τις πωλήσεις στον τομέα του οίνου. Οι παραγωγοί πρέπει να πλοηγηθούν σε αυτές τις προκλήσεις διατηρώντας παράλληλα την κερδοφορία και τη βιωσιμότητα.

Για να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους, οι παραγωγοί οίνου στη Βουλγαρία θα πρέπει να εστιάσουν:

- Στην ανάπτυξη στρατηγικών μάρκετινγκ που θα αναδεικνύουν τις μοναδικές ποιότητες των κρασιών τους.
- Σε επενδύσεις στην καινοτομία και την τεχνολογία για τη βελτίωση της αποδοτικότητας παραγωγής.
- Στην ενίσχυση συνεργασιών εντός του κλάδου για τη μοιρασιά πόρων και γνώσεων.

Η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών θα βελτιώσει όχι μόνο την ποιότητα των προϊόντων αλλά θα καλύψει επίσης την αυξανόμενη ζήτηση των καταναλωτών για περιβαλλοντικά φιλικά προϊόντα. Αυτό περιλαμβάνει

οργανικές γεωργικές τεχνικές και τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος κατά τη διάρκεια της παραγωγής.

Η βιομηχανία οίνου στη Βουλγαρία βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο, αντιμετωπίζοντας σημαντικές προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες ανάπτυξης. Με την αξιοποίηση των μοναδικών πλεονεκτημάτων της, την αντιμετώπιση αδυναμιών και την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, η Βουλγαρία μπορεί να ενισχύσει τη θέση της στην παγκόσμια αγορά οίνων. Συνεχιζόμενη έρευνα και στρατηγικός σχεδιασμός θα είναι ουσιαστικοί για τη διατήρηση αυτού του ζωτικού τομέα της οικονομίας.

Οι Βούλγαροι παραγωγοί οίνου θεωρούν την ποιότητα του προϊόντος ως τη σημαντικότερη δύναμη του τομέα. Ο επόμενος σημαντικός παράγοντας είναι ο σχεδιασμός και η συσκευασία του προϊόντος (90%). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι επόμενοι δύο παράγοντες σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης – την εξειδίκευση του προσωπικού (89%) και την αποτελεσματική διαχείριση (86%). Οι οικονομικοί πόροι κατατάσσονται στην πέμπτη θέση (83%). Σημειώνεται ότι ο παράγοντας που θεωρείται λιγότερο σημαντικός είναι οι διαφημιστικές και δραστηριότητες δημοσίων σχέσεων, με μόλις το 52% των παραγωγών να τις θεωρούν σημαντικές.

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Η Εθνική Στρατηγική για την Ανάπτυξη της Αμπελουργίας και της Οινοποιίας στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας 2005-2025 προσδιορίζει τις δυνάμεις και τις αδυναμίες του τομέα της οινοποιίας, καθώς και τις ευκαιρίες για την ανάπτυξή του. Η οινοποιία αποτελεί σημαντικό τομέα για την οικονομία της Βουλγαρίας, καθώς είναι ένας τομέας με παραδόσεις και δυναμική για ανάπτυξη.

Το 2005, το Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Δασών της Βουλγαρίας και το Εθνικό Επιμελητήριο Οίνου και Αμπελώνων ανέπτυξαν την Εθνική Στρατηγική για την Ανάπτυξη της Αμπελουργίας και της Οινοποιίας στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας 2005-2025. Η στρατηγική αυτή παρουσιάζει τα δυνατά και αδύνατα σημεία της βουλγαρικής παραγωγής οίνου.

Ως αποτέλεσμα της διαδικασίας ένταξης της Βουλγαρίας στην ΕΕ και της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), επιτεύχθηκαν αρκετά θετικά αποτελέσματα στον αγροτικό τομέα: πραγματοποιήθηκε αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός των βασικών κλάδων, ο όγκος της παραγωγής αυξάνεται σημαντικά, ενώ αυξάνονται επίσης η συγκέντρωση της παραγωγής και η παραγωγικότητα της εργασίας. Με την ενσωμάτωση της αγοράς τροφίμων, ποτών και καπνού στην ευρωπαϊκή αγορά, ο εξωτερικός εμπορικός κύκλος εργασιών αυξήθηκε σημαντικά, και αρκετοί κλάδοι, όπως η βιομηχανία οίνου, διεύρυναν τις εξαγωγικές τους αγορές.

Ο κλάδος του οίνου είναι ο πιο ρυθμιζόμενος γεωργικός τομέας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε κατάσταση υπερπαραγωγής οίνου και αυτός είναι ο κύριος λόγος για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα αυτό. Οι κανονισμοί επηρεάζουν τόσο τις εκτάσεις και τις ποικιλίες αμπέλου σε κάθε κράτος-μέλος όσο και τα πρότυπα ποιότητας για την παραγωγή οίνου.

Η μεταρρύθμιση της γεωργικής γης της ΕΕ έχει περάσει από δύο φάσεις: • Κανονισμοί που αφορούν την εκρίζωση αμπελώνων και αυστηρούς κανόνες για τη φύτευση νέων το 2007, και • Η νέα Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) για τα γεωργικά προϊόντα το 2016, η οποία περιορίζει περαιτέρω τη δημιουργία νέων αμπελώνων και θέτει ποσοτώσεις για όλες τις χώρες εντός της Ένωσης.

Σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις, οι άδειες θα χορηγούνται ετησίως για νέες φυτεύσεις, οι οποίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1% της διαθέσιμης έκτασης

του προηγούμενου έτους. Αυτό αντιστοιχεί σε περίπου 6.000 στρέμματα ετησίως, δεδομένων των 600.000 στρεμμάτων το 2019. Το καθεστώς αδειοδότησης θα ισχύει μέχρι το τέλος του 2030. Μαζί με την Ουγγαρία, οι ποσοστάσεις για τη Βουλγαρία είναι οι υψηλότερες – για σύγκριση, στη Γερμανία η επιτρεπόμενη αύξηση είναι 0,2%, ενώ στην Ιταλία, η οποία επηρεάστηκε περισσότερο από τους νέους κανονισμούς, είναι μόλις 0,1%.

Από την προηγούμενη περίοδο περιορισμών, η Βουλγαρία διαθέτει «δικαιώματα φύτευσης» για ακόμη 200.000 στρέμματα αμπελώνων (από συνολικά 800.000, περίπου 600.000 έχουν ήδη φυτευτεί) από το δημιουργηθέν «εθνικό απόθεμα». Αυτά τα δικαιώματα πωλούνται σε ενδιαφερόμενους αγρότες για ένα ελάχιστο τέλος 1,50 λέβα ανά στρέμμα. Πολύ σημαντική για τον κλάδο είναι η ρύθμιση της λεγόμενης «μεταφοράς αμπελώνα» – εάν ένας καλλιεργητής διαθέτει νέα γη για αμπελώνες, αν και δεν επιτρέπεται να αυξήσει την έκταση, μπορεί να εκριζώσει παλαιές καλλιέργειες και να φυτέψει νεαρά κλήματα σε άλλη περιοχή με καλύτερα εδαφοκλιματικά χαρακτηριστικά.

Για τη στήριξη της σωστής λειτουργίας της ΚΟΑ στον τομέα του οίνου, καθώς και για τη διαχείριση του παραγωγικού δυναμικού, δημιουργήθηκε και διατηρείται στη Βουλγαρία το Μητρώο Αμπελώνων. Περιέχει ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με το παραγωγικό δυναμικό και προσαρμόζεται στις απαιτήσεις ελέγχου, προγραμματισμού και προγραμματισμού των μέτρων που θα ληφθούν.

Οι πληροφορίες στο μητρώο αμπελώνων επιτρέπουν τον έλεγχο της αντίστοιχης έκτασης των αμπελώνων και του όγκου του παραγόμενου οίνου σε κάθε περίπτωση, καθώς και την εφαρμογή γεωργικών πρακτικών, περιβαλλοντικών υποχρεώσεων και της πολλαπλής συμμόρφωσης που προβλέπονται από αυτόν τον Κανονισμό.

Ο ισχύων ευρωπαϊκός κανονισμός είναι ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007. Στη Βουλγαρία, ο κανονισμός αντικατοπτρίζεται στην Υπουργική Απόφαση № 9 /19 Μαΐου 2016 σχετικά με τους όρους και τις διαδικασίες για τη χορήγηση δικαιώματος νέας φύτευσης (σε ισχύ από τις 15 Ιουνίου 2016).

Η εφαρμογή της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς στον τομέα του οίνου εισάγει και διατηρεί καθιερωμένες πολιτικές ποιότητας, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα και τον προσανατολισμό των αγροκτημάτων προς την

αγορά, προστατεύοντας τους φυσικούς πόρους και το περιβάλλον και προάγοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη της γεωργίας και των περιφερειών. Ο κύριος κανονισμός που καθορίζει την οργάνωση των ποικιλιών σταφυλιών για οίνο και της αγοράς οίνου είναι ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479, ο οποίος τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1493/1999. Κύριος στόχος του είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊών οινοπαραγωγών και η ενίσχυση της φήμης των ποιοτικών οίνων της Κοινότητας.

Τα μέτρα που προάγουν την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων στήριξης παίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτόν τον κανονισμό. Πρόσθετες ευκαιρίες χρηματοδότησης για τον τομέα του οίνου παρέχονται επίσης από δύο άλλους κανονισμούς – τον 1346/2005 για μέτρα παροχής πληροφοριών και προώθησης αγροτικών προϊόντων σε τρίτες χώρες και τον 1071/2005 για την υποστήριξη προωθητικών προγραμμάτων στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Αυτοί οι κανονισμοί αποτελούν τη βάση των εθνικών προγραμμάτων στήριξης.

Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί και οι κανόνες για τη φύτευση αμπελώνων και την παραγωγή οίνου στη Βουλγαρία κατοχυρώνονται στον Νόμο για το κρασί και τα αλκοολούχα ποτά (σε ισχύ από 16.09.2012, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 45/15 Ιουνίου 2012, με τροποποιήσεις: ΦΕΚ 15/15 Φεβρουαρίου 2013, ΦΕΚ 26/21 Μαρτίου 2014, ΦΕΚ 14/20 Φεβρουαρίου 2015, ΦΕΚ 61/11 Αυγούστου 2015, ΦΕΚ 9/26 Ιανουαρίου 2017, ΦΕΚ 58/18 Ιουλίου 2017, ΦΕΚ 17/23 Φεβρουαρίου 2018, ΦΕΚ 77/18 Σεπτεμβρίου 2018, ΦΕΚ 98/27 Νοεμβρίου 2018), ο οποίος επιβάλλει ορισμένα πρότυπα για την παραγωγή και την εμπορία των οίνων, καθώς και ελέγχους για τη συμμόρφωσή τους.

Αυτός ο νόμος ρυθμίζει τις συνθήκες και τη διαδικασία για την παραγωγή, την επεξεργασία, την επισήμανση, το εμπόριο και τον έλεγχο σταφυλιών που προορίζονται για παραγωγή οίνου, οίνων, προϊόντων που προέρχονται από σταφύλια και οίνους, φρουτώδεις οίνους, ξύδι, αιθυλική αλκοόλη και αποστάγματα γεωργικής προέλευσης, καθώς και την διαχείριση και τον έλεγχο του δυναμικού της αμπελοργίας και της οινοπαραγωγής.

Ο Νόμος για το κρασί και τα αλκοολούχα ποτά εισάγει ένα σύστημα οικονομικών, κοινωνικών και νομικών μέτρων για την αποκατάσταση και περαιτέρω ανάπτυξη της αμπελοργίας και της οινοπαραγωγής, μετατρέποντας τον κλάδο σε έναν από τους πιο σημαντικούς για την οικονομία της χώρας. Επιπλέον, ο νόμος ενθαρρύνει την παραγωγή οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενη

Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) μέσω της αποτελεσματικής χρήσης φυσικών πόρων και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών. Ο νόμος βοηθά στην υποστήριξη της αγοράς σταφυλιών, στην εγγύηση ενός ίσου βιοτικού επιπέδου για τους αμπελουργούς και στη διασφάλιση καλών οικονομικών συνθηκών για την επεξεργασία σταφυλιών.

ΣΤ.2 Πολιτικές του βουλγαρικού κράτους για την ενίσχυση του τομέα της οινοποιίας

Η σημασία της αμπελουργίας για την οικονομία της χώρας αντανακλάται και στην πολιτική του βουλγαρικού κράτους. Με την υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Ανάπτυξη της Αμπελουργίας και Οινοπαραγωγής 2005-2025 και της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Γεωργίας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας 2014-2020, το κράτος δηλώνει τη σημασία του τομέα για τη γεωργία.

Η Εθνική Στρατηγική για την Ανάπτυξη της Αμπελουργίας και Οινοπαραγωγής στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας 2005-2025 αποτελεί βασικό έγγραφο που θέτει τα πλαίσια για την ανάπτυξη και στήριξη του αμπελουργικού τομέα. Το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα είναι η αναδιάρθρωση και, σε μεταγενέστερο στάδιο, η ανανέωση των αμπελώνων. Για να διατηρήσει το βουλγαρικό κρασί τα μερίδιά του στην αγορά, πρέπει να αυξήσει την ποιότητά του και να προωθηθεί ευρέως. Βασισμένη σε μια ολοκληρωμένη ανάλυση των δυνατών και αδύνατων σημείων της οινοβιομηχανίας, η στρατηγική αυτή ορίζει τρεις προτεραιότητες, χωρισμένες σε τρία στάδια:

1. **Πρώτο Στάδιο - 2005-2010:** Δημιουργία μιας σύγχρονης δομής του τομέα οίνου.
2. **Δεύτερο Στάδιο - 2011-2018:** Επέκταση του τομέα οίνου.
3. **Τρίτο Στάδιο - 2019-2025:** Εδραίωση αυθεντικής εικόνας του βουλγαρικού οίνου στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Αυτά τα στάδια συνδέονται επίσης με τα μέτρα στα τρία Εθνικά Προγράμματα Στήριξης για τον τομέα του οίνου (2008/2009-2013 / 2014-2020 / 2019-2023), τα οποία προσφέρουν νέες ευκαιρίες για τους βούλγαρους παραγωγούς να επωφεληθούν από σημαντικούς οικονομικούς πόρους για επενδύσεις, ανανέωση και αναδιάρθρωση αμπελώνων και βελτίωση μεθόδων και τεχνολογιών.

Το νέο Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης στον Τομέα του Οίνου για την περίοδο 2019-2023 έχει συνολικό προϋπολογισμό σχεδόν 134 εκ. ευρώ. Βασισμένο στην ανάλυση, έχουν καθοριστεί διάφορες τομείς παρέμβασης που προσδιορίζουν τους στρατηγικούς στόχους του προγράμματος:

- **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των αμπελώνων** μέσω βελτίωσης της ηλικιακής και ποικιλιακής δομής των φυτειών, προκειμένου να ανταποκριθούν στη ζήτηση της αγοράς και να βελτιώσουν τις διαχειριστικές τεχνικές για βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής.
- **Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των παραγωγών σταφυλιών** σε απώλειες εισοδήματος και υποστήριξη της διαχείρισης κινδύνου μέσω προώθησης της ασφάλισης συγκομιδής.
- **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και προσαρμοστικότητας των οινοποιείων** με επενδύσεις σε τεχνολογικές αναβαθμίσεις και καινοτομίες.
- **Προώθηση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγών οίνου** στη διεθνή αγορά μέσω διαφημιστικών δράσεων.

Στο πλαίσιο αυτών των στόχων, προβλέπονται τέσσερα προγράμματα για την υποβολή προτάσεων έργων για τη νέα προγραμματική περίοδο:

1. **Προώθηση σε αγορές τρίτων χωρών**
2. **Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων**
3. **Ασφάλιση συγκομιδής**
4. **Επένδυση σε επιχειρήσεις**

Η μεγαλύτερη χρηματοδότηση διατίθεται για την **Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων**, επιτρέποντας την αντικατάσταση φυτειών με χρηματοδότηση της ΕΕ. Από το συνολικό προϋπολογισμό των 133,8 εκατ. ευρώ, πάνω από το ήμισυ (76,31 εκατ. ευρώ) θα διατεθεί για αυτόν τον σκοπό. Το πρόγραμμα στοχεύει στην αντικατάσταση τουλάχιστον του 8% των συνολικών φυτειών, με τουλάχιστον το μισό αυτών να αφορά βελτιώσεις στις τεχνικές διαχείρισης των αμπελώνων.

Το πρόγραμμα **Επένδυσης σε επιχειρήσεις** στον τομέα του οίνου είχε μεγαλύτερο προϋπολογισμό την περίοδο 2019-2023, με 42,5 εκατ. ευρώ για αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού επεξεργασίας. Στόχος υπήρξε η υποστήριξη τουλάχιστον 60 έργων από τα 260 οινοποιεία της χώρας. Η μέγιστη χρηματοδότηση ανά έργο είναι 600.000 ευρώ, με προτεραιότητα σε προτάσεις για συστήματα ενεργειακής απόδοσης.

Το πρόγραμμα **Ασφάλισης συγκομιδής**, που δεν είχε προϋπολογισμό στο προηγούμενο πρόγραμμα, επανεκκινήθηκε το 2019. Προβλεπόταν ποσό 5 εκατ. ευρώ μέχρι το 2023 για την προστασία τουλάχιστον του 5% των αμπελώνων από κινδύνους όπως παγετός, χαλάζι, καταιγίδες, βροχοπτώσεις και ξηρασία. Οι κανόνες καλύπτουν το 80% του κόστους των ασφαλιστρών για κλιματικούς κινδύνους και το 50% για άλλες φυσικές καταστροφές.

Το πρόγραμμα **Προώθησης οίνου σε αγορές εκτός ΕΕ** συνεχίστηκε μέχρι το 2023, με προϋπολογισμό 10 εκατ. ευρώ. Τα βουλγαρικά κρασιά θα μπορούν να διαφημίζονται σε αγορές όπως Κίνα, Ιαπωνία, ΗΠΑ και άλλες χώρες.

Οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις αμπελουργίας συγκαταλέγονται στα θεματικά προγράμματα στήριξης τομέων που σχετίζονται με την κοινή οργάνωση αγορών γεωργικών προϊόντων.

Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Z.1 Προοπτικές ελληνικών προϊόντων.

Σε σχέση με τον οίνο, το Γραφείο μας επιθυμεί να επισημάνει σημαντικές προοπτικές που δημιουργούνται για ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση των εξαγωγών μας τα επόμενα έτη. Ένας συνδυασμός παραγόντων που λαμβάνουν χώρα αυτήν την περίοδο σε Ελλάδα και Βουλγαρία, ενισχύει τις προοπτικές περαιτέρω εξαγωγικής διείσδυσης. Πέρα από τη γεωγραφική και πολιτισμική εγγύτητα, καθώς και το καλό όνομα των ελληνικών προϊόντων στη βουλγαρική αγορά, σημαντικός είναι ο παράγοντας των αυξανόμενων βούλγαρων τουριστών στην Ελλάδα, όπου δοκιμάζουν ελληνικούς οίνους κατά τη διάρκεια των διακοπών τους και θέλουν να συνεχίσουν να τους καταναλώνουν και στη χώρα τους.

Η αγορά ελληνικού κρασιού από τους Βούλγαρους καταναλωτές μπορεί να προσφέρει μια πλούσια γκάμα επιλογών και εμπειριών. Η ελληνική οινοποιία έχει μακρά παράδοση, πλούσια γεύση και ποικιλία, ενώ οι Βούλγαροι καταναλωτές έχουν αναπτύξει μια αυξανόμενη εκτίμηση για τα ποιοτικά κρασιά.

Συγκεκριμένα όσον αφορά στις ποικιλίες σταφυλιών, η Ελλάδα είναι γνωστή για τις μοναδικές της ποικιλίες σταφυλιών, όπως το Αγιωργίτικο, το Ξινόμαυρο και το Μοσχάτο. Αυτές οι ποικιλίες προσφέρουν κρασιά με πλούσιες γεύσεις και αρώματα που δεν συναντώνται αλλού στον κόσμο.

Παράλληλα, τα ελληνικά κρασιά έχουν κερδίσει πολλές διεθνείς διακρίσεις, γεγονός που αποδεικνύει την ποιότητά τους. Συγκεκριμένα, τα κρασιά από τη Βόρεια Ελλάδα έχουν αποσπάσει βραβεία σε σημαντικούς διαγωνισμούς, ενισχύοντας τη φήμη τους.

Η επιλογή ελληνικού κρασιού από τους Βούλγαρους καταναλωτές είναι μια απόφαση που βασίζεται σε πολλούς παράγοντες: ποιότητα, πολιτιστική σύνδεση, ευκαιρίες οινοτουρισμού, προσιτές τιμές και αυξανόμενη δημοτικότητα. Με την πλούσια ιστορία και τις μοναδικές γεύσεις του, το ελληνικό κρασί μπορεί να προσφέρει μια αξέχαστη εμπειρία στους Βούλγαρους καταναλωτές και να ενισχύσει τη σχέση τους με τον κόσμο του κρασιού.

Z2. Δράσεις εξωστρέφειας στον τομέα της οινοποιίας.

Z.2.1. Έλαβε χώρα μεταξύ 13 και 16 Νοεμβρίου τ.ε. στο Inter Expo Center στη Σόφια η έκθεση INTERFOOD & DRINK για 23η χρονιά. Εν λόγω έκθεση, καθώς είναι ευρέως γνωστή στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, είχε σημαντικές παρουσίες από βουλγαρικές και ξένες εταιρείες, εμπορικές αποστολές και συλλογικές ξένες συμμετοχές. Παράλληλα με τη Διεθνή Έκθεση INTERFOOD & DRINK πραγματοποιήθηκε η επιμέρους έκθεση SALON DU VIN, όπου παρουσιάστηκαν ελληνικές ποικιλίες οίνων. Ιδιαίτερη απήχηση είχαν οι λευκές ποικιλίες. Η έκθεση INTERFOOD & DRINK είχε μεγάλη επιτυχία και οι ελληνικές συμμετοχές είχαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές επαφές με επαγγελματίες του κλάδου τροφίμων. Έλληνες συμμετέχοντες αντάλλαξαν απόψεις και προτάσεις με στελέχη του Γραφείου μας για την ανάπτυξη περαιτέρω πρωτοβουλιών στο άμεσο μέλλον, με κοινό σκοπό την ενίσχυση των προϊόντων της χώρας μας στη βουλγαρική αγορά.

Z.2.2. Balkans International Wine Competition

Διεξήχθησαν στις 27/06 τ.ε, στον προαύλιο χώρο του Κέντρου Πολιτισμού της Σόφιας (NDK), τα εγκαίνια του 13^{ου} Φεστιβάλ Οίνου «Balkans International Wine Competition 2024». Το εν λόγω Φεστιβάλ διεξάγεται κάθε χρόνο στην βουλγαρική πρωτεύουσα, μετά την ολοκλήρωση του σχετικού διαγωνισμού ο οποίος λαμβάνει χώρα σε διαφορετική κάθε έτος βαλκανική πόλη λίγες ημέρες νωρίτερα (*Arcadia Vineyards* στην Τουρκία). Φέτος, συμμετείχαν περίπου με οиноποιεία από Ελλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία, Σερβία, Βόρεια Μακεδονία και Κροατία. Στα εγκαίνια του Φεστιβάλ, ανακοινώνονται οι νικητές του διαγωνισμού ανά κατηγορία οίνου και ο μεγάλος νικητής στον οποίο απονέμεται το «Μεγάλο Βραβείο BIWC» (Grand Trophy). Βραβεία από ελληνικής πλευράς, απέσπασαν τα οиноποιεία «**Κτήμα Αργυρού**» από τη Σαντορίνη στην κατηγορία καλύτερος εγχώριος επιδόρπιος οίνος, Vinsanto Late Release, 2003), το «**Οινοποιείο Κεχρή**» από το Καλοχώρι Θεσσαλονίκης (καλύτερος οίνος ειδικής κατηγορίας, ρετσίνα, Το Δάκρυ του Πεύκου) και η «**Οινοποιητική Μονεμβασιάς**» από τη Λακωνία, που έλαβε δύο βραβεία αυτό του καλύτερου επιδόρπιου οίνου των Βαλκανίων και της καλύτερης ετικέτας (Κυδωνίτσα Mature 2019).